

Šiame numeryje:

Poezijos dienos Chicagoje.
 Iš Antano Baranausko, Walt Whitmano, Henriko Nagio ir Liūnės Sutemos poezijos.
 Apie „Mankurtą“ — svetimžodį, įėjusį į gyvąją mūsų kalbą krašte.
 Operos raketa kyla aukštyn — keli žodžiai apie šių metų „Don Carlo“.
 Žmogus, nešęs žmogui ir tautai priskelimo viltį — knyga apie kun. Alfonsą Lipniūną.
 Šiame numeryje: Antrame kaime. Chicago teatrose.

Kertinė Parasė

Poezijos dienos Chicagoje

Pesimistai ne kartą liūdnei linguoja galvomis, tardami, kad nieko amžino gyvenime nėra, ypač išeivijoje. Viskas atrodo vienadieniška, viskas pračina, nutolsta... niekam tad ir nereikia skirti kokios nors ypatingesnės reikšmės. Ir dar tokiam efemeriskam dalykui — poezijai!

Bet argi poezija yra tik lengvai dingstantis ryto rūkas, tik akis apgaunantis dykumos mirazas ir nieko daugiau? Kaip tada su mūsų Delonaičiu, su Baranausku, Maironiu? Kaip su Lietuvoje leidžiamais dešimties tūkstančių poezijos knygų tiražais? Kaip su išeivijos poezija, kurios rinkiniai Lietuvoje nusirašinėjami ir eina iš rankų į rankas? Argi tai akivaizdžiai nerodo, ką reiškė ir ką reikiama mūsų tautai ir mūsų kalbai lietuviškoji poezija. Ir kuo šiandien būtime be jos? Be tos ne kartą tvirtesnės realybės už bankų, vilų, partijų ir net valstybių kertinius akmenis.

Acū Dievui, kad tai suprantame ir be ilgesnių aiškinimų. Tai liudija ir Poezijos dienų Chicagoje tradicija, kas pavasarį besikartojanti jau daugelį metų. Bet ar tos Poezijos dienos dar vis reikalingos? Į tai atsako jų dalyviai — publika. Nes kas gi Poezijos dienas ruošti ir kokias būtų prasmę ruošti, jei nebūtų auditorijos, nebūtų to kultūros vartotojų subtiliausio sluoksnio, kuriam poetinis žodis yra ir dvasios atgaiva, ir tautos žingsniai pasaulio kultūros vieškely, ir dieviškoji kalbos komunikacija su visata.

Suprantama, tokiam kultūriniam elitui reikia ir atitinkamo lygio programos. Reikia kiekvieną kartą taipgi ko nors naujo, nematyto, nekartoto. Reikia bent programos struktūroje ir jos atlikime staigmenos. Ar šiemet viso to bus?

Šita prasme jau buvo tėsėta nemažai metų. Reikia tikėtis, kad ne prasčiau, o gal net geriau bus ir šiemet. Vien į

Apie „Mankurtą“ — svetimžodį, įėjusį į gyvąją mūsų kalbą krašte

Yra tokia literatūrinė atsiminimų knyga, kuri pažįstama visiems slavistams. Tai Gregori Svirski *A History of Post-War Soviet Writing: the Literature of Moral Opposition* (1981). Joje pasakojama tokia istorijėlė.

Vieni metu Sovietų Rašytojų rūmuose maišėsi vienas poetėlis — Svetlovas — pragyvenęs iš vertimų, kuris buvo prasimanęs gudrų žaidimėlių. Atsivertęs stambų Sovietų Sąjungos rašytojų biografinį žinyną, jis provokuodavo savo pašnekovą atspėti, ar jis žinąs bent vieną puslapį išvardintų autorių, ir ką tasai parašęs. Jei jo auka sugebėdavo tai padaryti, Svetlovas jį apdovanojo dešimčia gramų vodkos. Jei ne, žaidimo partneris privaldavo statyti Svetlovui šimtagramį. Kadangi tame žinyne suminėta per 8000 pavardžių, savaimi suprantama, kad Svetlovas nelikdavo nė dienos be laivos.

Jei patys rašytojų draugijos nariai nesusivaiko savo tarpe, ko norėt iš eilinių žmonių. O dar labiau iš užsieniečių, nemokančių rusų kalbos. Jiems lieka vien vertimai, o jie nebūtinai reprezentuoja tai, kas meniški brandu ir savita. Nors, acū Dievui, dabar užsienį pasiekia vis daugiau ir daugiau savilaidos leidinių.

RASA IEŠMANTAITE

Yra tokių literatūrinė atsiminimų knyga, kuri pažįstama visiems slavistams. Tai Gregori Svirski *A History of Post-War Soviet Writing: the Literature of Moral Opposition* (1981). Joje pasakojama tokia istorijėlė.

Vieni metu Sovietų Rašytojų rūmuose maišėsi vienas poetėlis — Svetlovas — pragyvenęs iš vertimų, kuris buvo prasimanęs gudrų žaidimėlių. Atsivertęs stambų Sovietų Sąjungos rašytojų biografinį žinyną, jis provokuodavo savo pašnekovą atspėti, ar jis žinąs bent vieną puslapį išvardintų autorių, ir ką tasai parašęs. Jei jo auka sugebėdavo tai padaryti, Svetlovas jį apdovanojo dešimčia gramų vodkos. Jei ne, žaidimo partneris privaldavo statyti Svetlovui šimtagramį. Kadangi tame žinyne suminėta per 8000 pavardžių, savaimi suprantama, kad Svetlovas nelikdavo nė dienos be laivos.

Jei patys rašytojų draugijos nariai nesusivaiko savo tarpe, ko norėt iš eilinių žmonių. O dar labiau iš užsieniečių, nemokančių rusų kalbos. Jiems lieka vien vertimai, o jie nebūtinai reprezentuoja tai, kas meniški brandu ir savita. Nors, acū Dievui, dabar užsienį pasiekia vis daugiau ir daugiau savilaidos leidinių.

Imantriau, subtiliau. Atseit, turime jo atveju dviejų kultūrų sintezę, nors jaunystės kūryboj dar gausu publicistinio prado. Tempimo literatūros ant stalininio korpalo.

Siužetinę medžiagą sudaro persilaužimo iš klajoklinės sistemos į kolektyvinį ūkį problemos, mokytojo darbo aukštūnimas, karo išsuktos traumos, moters teisių musulmonų visuomenėje gynyba. Gerio ir blogio galynejimasis, pirmajam neišvengiamai pamant viršų. Nors nebūtinai turime „happy end“ą, „Džamilios“ pasakojimas, kuris išgarsino Aitmatovą tiek namuos, tiek užsieny, vis vien parodo autoriaus drąsą kalbėti apie moters teisę į asmeninį laimę. Iš viso pirmuosiuose kūriniuose centre figūra būna moteris. Tuo laikotarpiu Aitmatovas rašo kirgiziškai. Taip pat verčia į rusų kalbą tiek savo paties, tiek draugų kirgizų kūrinius.

Surinkti į rinktinę „Povesti gor i stepi“ (Kalnų ir stepių apsakos), tie pirmieji kūrinių laimi autoriui 1962 metais Lenino premija. Bet tikrasis pripažinimas įvyksta 1966 metais, kai už parašytą jau rusų kalba apysakaitę — „Proščai, Gulsary“ (Sudiev, Gulsarai) jis gauna SSSR valstybinę premiją. Juo labiau, kad netrukus tas veikalas ekranizuojamas. Aptinka skaitytojai jame autoriaus sugebėjimą išvengt rafaretinių situacijų, nuvalkiotų charakterių, randa lyrišką braižą, ir, savaime aišku, kirgizinę buitį. Egzotiką, jei taip norit. Grigori Svirskis irkiuoja Aitmatovą į „derevenščikų“ — kaimo rašytojų — gretas, čia pat pažymėdamas, jog jam asmeniškai labiau patinka Borisas Mozajevs („Iš Fiodoro Kuzkino gyvenimo“).

Su ta etikete būtų galima sutikt. Iš tiesų Aitmatovo personažai apskritai paprasti, nesudėtingos psichologijos žmonės. Galima sutikt su egzotikumo prieskoniu taip pat, nes, bent pradžioje, legendinis elementas įpinamas atkintinai, kaip iliustracija. Ilgainiui tačiau susidaro nauja amalgama. Visų pirma Aitmatovo apysakaitę ilgis paigėja. Jų kloritas daro niūresnis, tragiškesnis. Vandenskyros linija būtų „Belyj parokhod“ (1970), pasirodęs žurnale „Novyi Mir“ ir „Rannie

ANTANAS BARANAUSKAS * WALT WHITMAN * HENRIKAS NAGYS * LIŪNĖ SUTEMA
 JAUNIMO CENTRE, 1985, penktadienį, gegužės 24 d. 8 v.v. šeštadienį, gegužės 25 d. 8 v.v.

Siu metų Poezijos dienų Chicagoje plakatas, suprojektuotas dail. Petro Aleksos, atliepantis pagrindinius šiemetinės programos akcentus: Antano Baranausko 150 metų gimimo sukaktį, amerikiečių poezija ir poetų brolio ir sesers Henriko Nagio ir Liūnės Sutemos — autorinių recitalų.

žuravli“ (Pirmosios gervės) (1975). Nors liekama buitiskumo rūmuose, nors braižas realistiškas, skaitytoją stebina nepaprastai turtinga kalba, įsijautimas į vaiko psichologiją, reto lyriškumo galabalai, o užvis labiau alpus didžiavimasis savo genties praeitim, savo kultūra, kurią išsako legendinis kraitis.

„Baltas garlavis“ (prancūzai išsivertė šį banaloką pavadinimą kur kas poetiškiau ir taikliau: „Buvo kartą baltas laivas“) iššaukė nuostabą ir nepasitenkinimą kritikų tarpe. Priekais tavo Aitmatovui, kad apysaka defetistinė, slėgiantis nuotaitos, stokojanti pozityvių charakterių. Kaulu gerklėj buvo pabaiga —

Antanas Baranauskas

Iš „Anykščių šilelio“

*Ai siaudžia gražiai miškas, ne tik kvepia gardžiai,
 Siaudžia, užia ir skamba linksmai, dailiai, skardžiai.
 Vidunakų taip tyku, kad girdi, kaip jaunas
 Lapas arba žiedelis ant šakelių kraunas;
 Girdi, kaip šakom šnibžda medžių kalba šventa,
 Kaip žvaigždėlės plevėna, gaili rasa krinta.
 Del to ir širdy visos pajautos nutilsta,
 Ramiu tykumu, malda dūšia dangun hilsta.*

*Ai būdavo, būdavo iš mūsų šilelio
 Didžiausio patogumo, gražaus ramumelio!
 Ė tas visas ramumas po lietuvių dūšias,
 Lyg lygumoj vėjelis po žoleles trąšias,
 Plaukydamas lingavo, tamsiom vilniom tvino. —
 Dažnai miške lietuviš, ko verkiu, nežino.
 Ė tik junta dažniausiai, kad širdis neskaužia,
 Ė tik pilna pajautų labai ramiai griaužia;
 Ir lyg rasos žemčiūgais gausiai atgaivinta,
 Ir lyg rasa per veidą ašarėlės krinta.
 Paskum ilgai krūtinė šilelis kvėpuoja;
 Atsidusus krūtinė lyg giria linguoja.
 Lyg tartum ramunas taip dūšiom įsilinko,
 Kad net dūšia kaip varpa pribrendus nulinko.
 Iš to, matai, ašaros ir atsidusimas,
 Iš to šventos pajautos, iš to giesmės imas.*

M. K. Čiurlionis (1875-1911) Miškas (1907)

Antano Baranausko 150 metų gimimo sukaktį paminėti šių metų Poezijos dienos Chicagoje gegužės 24 d. (penktadienį) skirta pirmoji programa dalis: Kazio Bradūno įvadinis žodis ir Antano Baranausko poezijos recitalai, parengtas ir atliekamas Algirdo T. Antanaičio ir jo talkininku. Programa vyks Jaunimo centro kavineje, pradžią 8 val. vak.

Tas vaikas, pusiau pamestinukas, auga Centrinės Azijos gubrynuose, skurdžiam kaimelyje prie kalnų upės alkūnės, pas dėdę ir senelius. Jo tėvas sukūrė naują seimą ir plaukioja garlaviu toli horizonte, per žiūronus matomam ežere. Niekas to vaiko nemylė, išskyrus senelį Mamūną. Jis jam užtvėnkė upę užtėkį maudytis, jis nupirko veršeniukę. Jis jam pasakoją kirgizų legendas. Mėgiamiausia yra apie visa ko pradžia. Apie elnę devyniaragę — Maralų Motiną, kuri išgelbėjo kirgizų gentį, kai ją buvo išplovę priešai, ir buvo telikę tik vienas berniukas ir mergaitė, išsislapstę miške. Maudydamiš upę, vaikutis dažnai pasvajoja, kaip būtų gera pavirsti žuvim, ir nuaplaut pas tėvą prie balto garlaviuo ežere.

Senelis su žentu nesugyvena. Žentas yra miško sargu. Atseit, (Nukelta į 2 psl.)

Operos raketa kyla aukštyn

Keli žodžiai apie šiuos metus „Don Carlo“

MYKOLAS DRUNGA

Chicagos Lietuvių opera (dabar, išsikėlus į priemiesčius, oficialiai jau tik Lietuvių opera) — beveik kaip tas iš pelenų atgijęs feniksas. Prieš siemetinius, balandžio 27 ir 28 d. praskambėjusius „Don Carlo“ spektaklius buvo pasklidę šnekos apie rimtus tų spektaklių ruošimo eigoje iškilusius sunkumus. Atgarsiai iš balandžio 25 d. įvykusios generalinės repetitijos nebuvo drąsinantys. Kad gandai turėjo šio tokio pagrindo, liudijo faktas, jog visuomenei iki pusės savaitės prieš spektaklius nebuvo pranešama, kad sekmadienį Rodrigo partiją (dainuojamą taktų atžvilgiu pačią ilgiausią) vietoj A. Brazio atliks amerikietis Clyde Crewey. Be to, dirvą nuogastavimams sudarė žinijimas ne tik, kad „Don Carlo“ yra viena pačių sunkiausių lig šiol mūsų statytųjų operų, bet kad jos sunkumai pirmiausia ir krenta kaip tik ant solistų pečių...

Ir štai — nežiūrint visų nuogastavimų — spektakliai praėjo sklandžiai. Solistų kolektyve nebuvo spragų. Choras (ypač mišrusis) skambėjo tvirtai, lygiai, sodriai. Vizualiniu atžvilgiu pastatymas tiesiog žibė žibę puikiais kostiumais, didingomis dekoracijomis. Palyginus su praėjusių metų „Faustu“, „Don Carlo“ visa kuo rodė ne atžangą, o pažangą. Už tai Lietuvių operai ir negalima nesuškuti — bravo!

Šias eilutes rašančiojo nuomone, „Don Carlo“ iš visų vėlyvesniųjų Verdi operų pati gražiausia. Ji, pvz., turi visą „Aidos“ majestotiškumą, dramatinę įtampą, emocionalumą — be „Aidos“ reksmingumo ir išviršinio blizgesio. „Don Carlo“ grožis reikalauja specialaus įsiklausymo: jis ne trykšta tiesiai į ausį, o beveik iš pasalų užvaldo samonę ir širdį. Tai dėl to, kad Verdi jokioje kitoje savo operoje neįkūnijo tiek intensyvaus muzikinio turinio tokiose paprastose, taupiose, subtiliose išraiškos formose. Platesnei publikai geriau pažįstama tik didžioji karaliaus Pilypo arija, tačiau visa opera persmelkta gilų patosą išsakančių taurių melodingu. Vargu ar jautresnis klausytojas pajėgtų atsispirti Don Carlo-Rodrigo pirmojo veiksmo dueto, princesės Eholi ispaniškos meilės dainos, Don Carlo-karalienės Elizabetos dueto vienuolyno sode, Pilypo-Rodrigo dueto, Pilypo-inkvizitoriaus dueto, Pilypo-Rodrigo-Elizabetos-Eholi kvarteto karaliaus menėje, Eholi ir jos, abiejų Rodrigo arijų kalėjime ir, galop, Elizabetos paskutinio veiksmo arijos grožybei, jeigu...

...Jeigu tos visos grožybės sklįstų iš pirmaeilį solistų lūpų. Čia ir glūdi „Don Carlo“ turto paslaptis: jis, tas turtas, atrakinamas tik gerais didelių muzikų balsais. O mūsų dainininkai, net ir pasamdytieji nelietuviai, nors davė viską, ką turėjo, neturėjo tiek, kad opera pilnai išsiskleistų. Tai viena priežastis, kodėl kam ji galėjo praskambėti net nuobodakiai. (Tačiau nereikia užmiršti, kad net ir prie geriausių balsų vis atsiras tokių klausytojų, kuriuos „Don Carlo“ patrauks mažiau, negu kitos Verdi operos. Ne visiems tas rezervuoto intensyvumo stilius, kurį kažkas taikliai pavadino — „Verdi Rare“.)

Kita priežastis — paties dirigento Roberto Arūno Kaminsko vėsus temperamentas. Dramatinės eigos įtampai iš-

Princesės Eholi (Aldonos Stempuzienės) ir Karalienės Elizabetos (Nerijos Linkevičiūtės) pokalbis apie jų mylimą Don Carlo Lietuvių operos „Don Carlo“ spektaklyje. Nuotrauka Eugenijaus Buteno.

ryškinti būtų kai kur nepakenkę truputį greitesni tempai, daugiau unguinumo, mažiau metronominio vienuolyno. Dirbant su brangų laisvalaikį aukojančiais mūsų mėgėjais ir pusiau profesionalais, vadovo mokėjimas „nesijaudinti“ yra labai pagirtinas. Tačiau galutinio rezultato — muzikinės interpretacijos prasme, dirigento šaltumas vis dėlto lieka šaltumu...

Be to, Kaminskas taip stropiai rūpinosi solistais, jų naujai visą laiką lūpomis „išdai nuodamas“ žodžius, kad negalėjo pilnai atsidėti pagrindiniam dirigento tikslui — sutelkti visas pajėgas nuosekliai, koncentruotai, intensyviai muzikinės minties išsvystymui. Jei vis tik tų pajėgų ansamblis skambėjo palyginus gerai, kaip jis suksambėtų, jeigu maestro Kaminskui nereikėtų už rankos vedžioti mūsų solistų!

Tvirtinimas, jog solistai davė, ką galėjo, nėra labai aiškus tol, kol nepasakys, ką jie galėjo ir ko negalėjo duoti. O drąsiai spręsti apie meni-

ninkų potencialą — rizikinga, nes jie turi įprotį vis mus nustebinti. Šįkart, tiesa, didesnių siurprizų nebuvo. Visi dainavo apytikriai taip, kaip buvo galima tikėtis. Grynai vokaliniu atžvilgiu ir vėl maloniai suteiktą titulinę partiją dainavęs Darrell Rowader — tyros intonacijos, šviesaus lyg trimto atspalvio tenoras, stipriai skambėjęs aukštutiniame registre (taip ir reikia į Stasio Baro mokasinas įstojusiam!), bet, deja, nesugebėjęs nei muzikiniu, nei vaidybinio požiūriu prisikasti iki toje rolėje slypinčios herojinės tragikos. Gaila! O Nerija Linkevičiūtė (Elizabeta), priešingai, atrodė žavėtinai (neveltai ją buvo įsimylėjęs ir tėvas, ir sūnus, o ir senelis, iš dausų sugrįžęs ir vienuoliu pasivertęs, vis šmėklinėje kažkur po dvaro apylinkę) ir savo vaidmens interpretacinis vingius buvo iki smulkiausių niuansų išieškojusi, muzikinio meistriškumo atžvilgiu pralenkdamas visus kitus atlikėjus (išskyrus gal tik A. Stempuzienę). Bet jos vokalas buvo dvi-

prasmiskas: skambėjo kaip mecosopranas, gerai išmokęs soprano partiją, bet ne kaip sopranas. Tai reiškia, kad aukštosios gaidos laikėsi lyg ir „ant garbės žodžio“: šiuose abiejuose spektakliuose, taip jos „buvo“, tačiau neinspiruodamos tikro pasitikėjimo, kad jos „bus“ ir kitą kartą. (Be to, iš kur per pastaruosius metus atsirado tas vibravimas?) Duokite jai tvirtesnes, laisvesnes, natūralėnes aukštas natas, ir Linkevičiūtė bus puiki Elizabeta.

Jau minėjom Aldonos Stempuzienės (Eholi) meistriškumą. Prie to reikėtų paminti ir jos silpnėjančią medžiagą. Tą trūkumą ji visokiais dainavimo technikos „triukais“ dengė, bet nepriėmė. Duokite jai didesnę balsą, ir Stempuzienė bus puiki Eholi! Ne visai „formoj“ skambėjo Jonas Vaznelis (Pilypas), turbūt dėl netobulos fizinės savijautos. Tai tačiau netrukė jam labai stipriai pasirodyti ansambliuose, tik solinėse vietose, kur jo šįkart daugiau apsinėšęs balsas liko, taip sakant, nuogas, nepasiekta Vazneliui būdingo įspūdingumo. Jo bendrabalis Vytautas Paulionis iš visų vyriškių sukūrė patį spalvingiausiąjį charakterį — pykčiu drebančią senį. Iki tikrai gero inkvizitoriaus jam trūko dviejų dalykų: stipraus aukštojo registro (kur sukauptas svarbi dalis partijos) ir geresnės (lietuviškos) tarties, ypač stovint prieš (ne „prė“) karalių ir jį svaidentančių baigiančių žodžių.

Rodrigo partiją pasidalinę Algirdas Brazis ir Clyde Crewey buvo vienas kito visiškai priešingybės, ir tai ne tik išvaizda ar laikysena. Pastarasis žinoviškai išdainavo visas gaidas, kūrė kantilėną, bet kas iš to, jei baritonas plonas, be šilko, aksomo ir vidurių? Pirmasis, kaip jam įprasta, tylesnes partijos vietas tik „sušnekėjo“, bet kai nutardavo klimaktinėse vietose ar šiaip ant ilgesnių gaidų paleisti balsą, — tai sudrebindavo salės sienas. To mūsų publika ir laukė: tai bent dainavimas!

Mažesniųjų vaidmenų būryje negalima neįskirti Broniaus Maciukevičiaus (Vienuolis-Imperatorius). Savo sodriu, plataus diapazono bosu jis (ypač sekmadienio spektakly) visai operai suteikė beveik tobulą pradžią ir pabaigą. Sakome „beveik“, nes norėjosi, kad jis pirmajame veik-

smas dar ilgiau laikytų tos prasmatinios savo melodijos aukštąsias gaidas, tačiau dirigentas, gerai pažindamas savo dainininkų vokalo ribas, kaip tik čia pasirinko greitėlesnį tempą, idant Maciukevičius gražiai pasikeltų ir nepritrūkęs kvapo sklandžiai nusileistų.

Ak, jei tu ribų nebūtų!... Bet jos visur yra: tik Metropolitan operos (su kuria Cicero miesto laikraštis mūsiškė buvo suslyginta) atveju jos žymiai platesnės, negu Lietuvių operos. Nemanymtume, kad pastaroji nebegalėtų ligsiolines savo ribas nugalėti ir plėstis tolyn, stiebtis aukštyn. Tam pagrindas juk yra: tvirtas entuziastiškas choras, disciplinuotas ir muzikalus meninis vadovas, ambicingas administratorius, o net ir lietuvių solistų pasirinkimas dar neturėtų būti išsekęs — kiek jų jaunų ir naujų vis pasirodo mūsų koncertuose...

Todėl nesibaimindami, o su didelio malonumo anticipacija laukiame ateinančių metų „Vilniaus Telio“ — tikrai įdomaus ir reto paukščio operinėj padangėj! Lai skrenda su juo mūsų opera!

PATIKSLINIMAS

Norėčiau patikslinti savo straipsnį „Skulptoriui Vytautui Kašubai dailės premija“ (Draugo priedas, nr. 88 (18), 1985 m. gegužės mėn. 4 d.):

1. Vytauto Kašubos sukurtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties medalis nebuvo premijuotas tarptautinėje parodoje, Florencijoje. Individualūs kūriniai nebuvo premijuojami: jie buvo juri komisijos atrinkti atstovaujanti atsikūrų valstybių medaliu menui. Kašubos medalis buvo parinktas reprezentuoti JAV ir jį juro sukurtu medaliu nuotrauka buvo išspausdinta šios parodos kataloge.

2. Dabartinis skulptoriaus Vytauto Kašubos darbas, apibūdintas kaip „siena“, yra dar neužbaigtas darbas. Eskizai jam buvo pradėti 1983 metais, ne 1981, ir jo dalių dydžiai yra 22" x 15" bei 15" x 16".

Viktorija Matranga

Zemaitija senoje nuotraukoje.

Liūnė Sutema Ištraukos iš „Vendetos“

Aš turėjau gimti Korsikoje,
giminės kerštu pirmajam šauksme,
giminės keršto skoniu burnoj —
Aš turėjau gimti Korsikoje,
uolenų papėdėj,
apaugusioj krūmokšniais dygiais —
Ne Lietuvoj, po beržais svyruonėliais,
ilgesingai liūdnais...

Turėjau negimt, o esu —
Mano motinos angelas sargas
apsvaigo žydinčia liepa —
Tėvo — saujom skynė žiedus,
ŽEMAITIJOJE —
šimtmečiais teriotoje Žemaitijoje,
šimtmečius iškentėjusioje Žemaitijoje,
šintametei liepai žydint,
negalėjau pasirinkti:
būti ar nebūt —
šimtmečius būsiantioje Žemaitijoje
esu —
ir girdžiu,
žaliam berže gegė kukuoją,
ir jaučiu,
mano plaukus šukuoją

ne pirštai, pilni žiedelių —
apledėjusios šakos berželio,
skaudžiai rauna, sukuoja.

Beržo tošis ne degutui degti —
tesupleišėja ratų ašys,
neišvės manęs,
lieku čia —
ir ateisiu naktia
sulos atsigerti,
kartu su beržu verkti
dar negimusio sūnaus —
Beržo tošis našlaičių godom godoti,
klajojančiom vėlėm nuraminti —
ne degutui degti, — ne.
Perdžiūvę ratai laukia
ant klojimų ir liepose
gandrų, kad krautų lizdus.

Liūnė Sutema savo kūrybą skaitys šiuos metus Poezijos dienu Chicagoje antrosios dienos vakare (gegužės 25 d., šeštadienį) Jaunimo centro kavinėje. Į šį brolio ir sesers rečitalį atskrenda iš Montrealio, Kanados, taipgi poetas Henrikas Nagys. Jų abiejų rečitalio pradžia 8 val. vak.

Apie „Mankurtą“

(Atkelta iš 2 psl.)

tėvas Donenbajus! Donenbajus!
Donenbajus!

... Nuo to laiko, sako žmonės, sarozeukuose naktimis ėmė skraidyti Paukštis Donenbajus. Sutikęs keliauninką, paukštis Donenbajus skraido netoliese šaukdamas: „Prisimink, kieno tu? Kieno tu? Kaip tavo vardas? Tavo Tėvas Donenbajus! Donenbajus!“

Išveivui skaitytojui netenka aiškinti, apie kokius laukines žu- anzuangų genties palikuonis kalba Aitmatovas šioje legendoje. Apie kokias kankynes, Nemačiau aiškios bus jam užuominos Raimalagos laisvės šauksme:

„Nuo juodų kalnų kai leisis bandos
Man rankas atriški, broli
Abdilchanai,
Nuo melsvų kalnų, kai leisis bandos,
Duok man laisvę, broli
Abdilchanai!
Niekad nė mintis man neatėjo,
Kad mane surišti sumanysi.
Nuo juodų kalnų, kai leisis bandos,
Nuo melsvų kalnų, kai leisis bandos,
Man rankas atriški, broli
Abdilchanai,
Aš sava valia paliksiu žemę!“

Kurio skaitytojo nepaveiks tų jėgų. Aitmatovui būtų, tarsi, pretekstas parodyt už kokius nekaltus tekstus mokytoją Kutubajevą apkaltino už nacionalizmą ir numarino kalėjime. Bet Aitmatovas ir nemėgina dangstyti tų jėgų potekstės romane. Burano Jėdigejus, jodamas ant Karanaro, prisimena su visom smulkmenom mokytojo Kutubajevą bylą. Kaip jis bandė jį ginti prieš paukščia- akį tardytoją, kaip vėliau trumpam pasijuto žmogumi mitingė:

„O paskui, mitingui baigiantis, kažkas užtraukė Internacionala. Jam pritarė keletas balsų, o po valandėlės visa minia, kaip vienas, giedojo po depo skliautais didįjį visų laikų himną, himną visų, kas tik buvo kada engiami (mūsų pabraukta). Niekuomet dar nebuvo tekę Jėdigejui giedoti tokiam žmonių sambūryje. Tarsi banga pakėlė ir nunešė jį iškilmingas, išdidus ir drauge graudus suvokimas, kad jis — vienas

is tų, kurie yra žemės druska ir prakaitas. O komunistų himnas vis augo, kilo, virė širdyje, kvėpdamas drąsą ir ryžtą apginti, įtvirtinti daugelio teisę į daugelio laimę. Ir, kaip dažnai būdavo Jėdigejui didelio susijaudinimo atvejis, vėl pasivaideno jam, kad jis prie Aralo jūros. Ir ten sklaidė jo dvasia, kaip laisva zuvėdra, virš baltakarių vilnių — alabasių“. Burano Jėdigejui bent pavyksta, nuvažiavus į apskrities miestą, reabilituoti Kutubajevą, idant jo vaikai nebūtų diskriminuojami.

Yra tankiam romano audinyje daug nepaprastai gražių scenelių, įtikinančių skaitytoją savo tikrovės kankynes. Nemačiau aiškios bus jam užuominos Raimalagos laisvės šauksme:

„Biz bizgoj, karagym. Ana Bejtkė želtėj turyp kaldyk. Kalaj da bolsa, žardamdeš, karagym“ (Mes, tai mes, sūneli. Nepraileidžia mūsų j kapines. Padaryk ką nors, padėk mums, sūneli!) — tarė Jėdigejus, stengdamasis, kad ordinau ant krūtines pakliūtų į akis jaunajam karininkui.

Leitenantui Tanksybajevui tai nepadarė jokio įspūdzio, jis tik sausai kostelejo ir, kai senasis Jėdigejus buvo beketinas vėl praneikti, šalta įspėjo jį:

„Draugas pašalieti, kreipkitės į mane rusiškai. Aš asmuo, einantis tarnybines pareigas“, — paaiškino jis, rauddamas juodus antakius viršum žvairų akių.

... Juokinga ir apmaudu buvo jam dėl beprasmiskai aptaisyto kilimine gūnia su kutais Burano Karanaro — kam ir kuriam gali reikia to dabar! Tasai leitenantėlis Tanksybajevas, nepanoręs ar pabijojęs kalbėti gimtąja kalba — argi gali jis įvertinti Karanaro puošnumą? Juokinga ir apmaudu buvo Jėdigejui dėl nelaimingojo žento alkoholio, kuris ne lašelio degtinės burlon nepaėmęs, važiuo kračioje priekaboje, kad būtų greta mirusiojo, o dabar priėjo ir atsistoje šalia, sprendžiant iš visko, dar tikėdamasis, kad juos pradus suvokimas, kad jis — vienas

(Nukelta į 4 psl.)

Henrikas Nagys

Svajonė

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
pilką, išdidų paukštį,
aitvaro broli.

Norėčiau prisijaukinti sakalą
gintarinėm akim,
vienai vienintelei medžioklei,
kurios ilgėjau visą gyvenimą.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
raibą poetų paukštį,
kad plūktų molio aslą,
atsiminimų gadyneį,
papoštų plačių
sparnų šešėliais.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
aitvaro broli,
išdidų, pilką paukštį
gintarinėm akim.

(Iš rinkinio „Broliai balti aitvarai“)

Telestoro Valiaus (1914-1977) medžio raizynas — Henriko Nagys poezijos iliustracija. Šių metų Poezijos dienu Chicagoje antrasis vakaras gegužės 25 d. (šeštadienį) skirtas brolio ir sesers — Henriko Nagio ir Liūnės Sutemos kūrybai. Abudu poetai skaitys Jaunimo centro kavinėje savo poeziją. Dr. Bronius Vaškėlis kalbės tema „Pavasaris, poezija ir Lietuva“, liedamas taipgi H. Nagio ir L. Sutemos kūrybą. Programos pradžia 8 val. vak.

Žmogus, nešęs žmogui ir tautai prisikėlimo viltį

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Kunigas Alfonsas Lipniūnas. Redavo Stasė Vanagaitė-Petersonienė. Chicago: Švėkšniškių draugija, 1985. Spaudė Draugo spaustuve. 16 nuotraukų. 120 psl. Kaina — 5 dol. Gau-nama Drauge.

Kun. Alfonsas Lipniūnas (1905–1945)

Mūsų tarpe dar yra daug tokių, kurie asmeniškai pažino a.a. kun. Alfonsą Lipniūną. (Jis mirė prieš 40 metų — 1945 m. kovo mėn. 28 d., po Stutthofio nacių koncentracijos stovyklos kančių.) Tačiau yra mūsų ir tokių, kurie neturėjome garbės jo pažinti. Enciklopedinių žinių dėka galime surinkti jo gyvenimo pagrindinius faktus — kada jis gimė, kur jis baigė mokslus ir t.t. Stasė Petersonienės redaguota knyga leidžia mums visiems susipažinti su kun. Lipniūno charakteriu, jo asmenybe, su įvairiomis jo ypatybėmis, kurios yra išlikę jo pažįstamų ir draugų atmintyse.

A. a. kun. Stasys Yla buvo kun. Lipniūno seminarijos laikų draugas. Jis buvo pradedęs rinkti medžiagą kun. Alfonso Lipniūno monografijai, bet jo paties mirtis 1983 m. šį jo užmojų nutraukė. Tai lyg įpareigoja kitą autorių užbaigti kun. Ylos pradėtą darbą. Šios knygos redaktorė Stasė Petersonienė teigia, jog šis atsiminimų rinkinys neatstos kun. Alfonso Lipniūno

monografijos. Aš teigčiau, kad šis leidinys duoda mums išvalgą į tokį asmenį, kurį jį pažinusieji vadina šventuoju. Įvertinkime šiuos labai asmeniškumus ir iš širdies parašytus atsiminimus. Knyga išleido Švėkšniškių draugija Chicagoje: jos tiražas palyginti labai mažas — laimingi bus tie, kurie sūpsės knygą įsigyti.

Atsiminimai surinkti iš įvairių šaltinių: tai straipsniai iš periodikos bei knygų ištraukos, tai eilėraščiai, tai lyg dienoraščio stiliumi surašyti įspūdžiai. Štai keli pavyzdžiai, kaip labai visokių žmonių gyvenimus palietė kunigas Alfonsas Lipniūnas. Tuometiniai gimnazistai Rimvydas Sidrys ir Pilypas Naru-

tis prisimena kun. Lipniūną kaip rekolekčių vadovą, sugėbantį patraukti ir sudominti ne tik katalikų, bet ir kitų tikėjimų jaunimą, diskutuojant religinius klausimus. Prisimena jį tuometinis literatūros studentas poetas Kazys Bradūnas, kurio vieną eilėraščių kun. Lipniūnas citavo savo pamokslė. Prisimena jį studentė Stasė Vanagaitė-Petersonienė, kuri su draugėmis rinkdavosi jo bute užkandžiams ir diskusijoms apie tu dienų jaunimo rūpesčius. Julius Kakarieka apibūdina draus, rizikos nebįjantį pamokslininką Vilniaus universiteto Šv. Jono bažnyčioje ir Aušros vartuose rusų ir vokiečių okupacijų metais.

Prisimena jį inž. Pilypas Narutis ir a.a. kun. Stasys Yla, kurie kartu su kun. Lipniūnu kentėjo Stutthofio koncentracijos stovykloje. Būdinga, kad šiuose jį prisiminimuose jie patys savęs nemini, nors, žinoma, ir jiems gyvenimas buvo nelengvas. Jie rašo, kaip jie matė fiziškai nusilpusį kun. Lipniūną, ir kaip jis stengėsi jį save nepatraukti dėmesio ar pasigailėjimo.

Kun. Alfonsas Lipniūnas savo pamokslus mėgdavo pradėti žiniomis iš kasdienybės. Stasė Petersonienė prisimena šį skaitantį laikraščio iškarpa: „Jaunuolis, 25 metų amžiaus, nusivylęs gyvenimu, ieško gyvenimo draugės“. Kun. Lip-

niūnas toks skelbimas labai paveikė. Per pamokslą jis lyg atsakė šiam jaunuoliui: „Jaunuoli, esi tik 25 metų amžiaus... Pirma tapk vyru, gražink jaunystę į savo sąnarius... Pradėk gyventi gyvenimą su siekais ir troškimais...“ Kun. Alfonsas Lipniūnas mirė, būdamas vos 40 metų amžiaus. Per tą palyginti trumpą gyvenimą jis vis vien daug pasiekė. Jis žinojo, ką kalbėjo tam 25 metų amžiaus jaunuoliui apie gyvenimo siekius.

Leidinio biografinėse žiniose apie kun. Lipniūną rašoma: „Beveik nebuvo sekmadienio, kurį jis nebūtų išvažiavęs kur nors dalyvauti kongreselyje, šventėje ir pan. Jo pamokslai, pašnekesiai, asmeniniai kontaktai turėjo didelės įtakos to meto katalikų jaunimo sąjūdžiui“. O Kazys Bradūnas parašė: „Vargu ar rastume pastoracinio, visuomeninio ir kultūrinio darbo sritį, kuria kun. Alfonsas Lipniūnas nesidomėjo ir pats vienokiu ar kitokiu būdu jį veiklon neįsiterpė“.

Pasiskaitykime šį atsiminimų rinkinį. Matykime kun. Alfonsą Lipniūną, kaip jį kiti matė, ir pagerbkime jį kaip Lietuvos šviesuolį, didį vyrą ir šventąjį. Jis turėjo tiek įtakos ir kitų žmonių gyvenimui, kad knygą perskačius galima pajusti, jog ta jo įtaka ir jo dvasia tebėra gyvos.

„Dramos konkursas“ Antro kaimo šiemetinėje Indrė Toliušytė, Eugenijus Butėnas, Edvardas Tuskėnis, Vida Gilyvydienė ir Jūratė Jakštytė.

Šiemetinis pavasaris Antrame kaime

Stipriausia Antro kaimo savybė, tai patys jauni vaidintojai. Visi gerai valdo lietuvių kalbą ir stropiai dirba, sukurdami aiškius charakterius. Gilyvydienė ir Vaitkus išskirtinai lankstūs jiems charakteringose rolėse. Sveikinti reikia ir naująją Edvardą Tuskėnį, kuris ne tik nesiskyrė nuo daugiau scenoje patyrusių kolegų, bet dar prisidėjo prie vieno vaidybinės sėkmės. Be abejo, Algirdas Titus Antanaitis idėjo daug darbo, lavindamas vaidintojų scenai.

Liūdniau su satyrinių škių medžiaga. Kartais sunku suprasti, kodėl antrakaimiečiai pašvenčia daug brangaus laiko ir triušo „tuštims“, banaliems ir nereikšmingiems škiams. Pvz., pirmo programos daly, du senukai žiūri į „Playboy“ žurnalą ir bando prisiminti iš savo jaunystės tą svarbų žodį, kurį galų gale prisimena — „bučkis“! Koks tikslas to škico? Ką gi jis rodo, arba kaip,

Antras kaimas — 1985. Balandžio 20 ir 21 d. Playhouse salėje. Dalyvauja: Vida Gilyvydienė, Jūratė Jakštytė, Indrė Toliušytė, Eugenijus Butėnas, Edvardas Tuskėnis, Arvydas Vaitkus ir Romas Stakauskas — svečiai. Sūvesas ir garso efektus tvarko Jonas Kaunas ir Vincas Lukas, Antro kaimo kolektyvo dailininkas.

pvz., „Drauge tėti“, „Drauge žmona“ ir t.t.). Programa užsibaigė su „Radijo-vidižo“ epilogu, kuriame atsispindėjo mūsų gyvenimas. Tai ir buvo geriausiai pasisekę škiukai, paglostę prieš plauką kai kurias mūsų ydas. Tik gaila, kad jų buvo tiek mažai.

pagal antrakaimiečių motą, glosto prieš plauką? Arba, koks tikslas programos atidaryme rodyti vyro smunkčias kelnes ar merginų užpakaliukus, apdengtus kelnaitėmis su raudonom širdelėmis?

Po pertraukos, antrakaimiečiai žvilgtelėjo į tarybinį ir į Amerikos lietuvių gyvenimą. Iš aštuonių „Tarybinės kronikos“ škių tik keli praskambėjo įtikinančiai. Kiti teparodė autorių gan naivų ano gyvenimo supratimą. (Sunku tikėt, kad šeimos nariai viens kitam prisiginėtų „draugo“ titulą, tarp savęs kalbėdamiesi:

„Bet jaunesji žiūrovai, kurie pripildė šeštadienio vakarą salę, atrodė labai patenkinti. Jie juokėsi iš daug ko, kas man atrodė neįvokiama ir neaktuali, kaip, pvz., iš keiksmažodžių. (Škiukas „Judėjimo bauda“ vien tik susidėjo iš vairuotojos mintyse burnojimo prieš policininką už jai rašomą judėjimo baudą.) Gal jauniems dvikalbiams prasminga ir juokinga girdėti iš anglų kalbos verstus keiksmažodžius. Vienaip ar kitaip, Antras kaimas turi savo publiką ir jeigu kokybė sprendžiama iš žiūrovų skaičiaus, tai šis vienetas sėkmingai atlieka savo paskirtį.

Nijolė Martinaitytė

Apie „Mankurtą“

(Atkelta iš 3 psl.)

leis j kapines. Net dėl šuns savo, dėl rudžio Zolbarso, juokinga ir apmaudu buvo Burano Jėdijėjui — ko prisiplakė jis savo gera valia ir kodėl kantriai lūkuriojoja, kada jie pajudės toliau? Kam visa tai jam, šuniui? O gal šuo kaip tik ir nujaudė, kad blogai bus šeiminkui, todėl ir prisidėjo, kad būtų tokiu momentu greta?

„Aš jums dar kartą aiškinu, draugas pašalietis, čionai fejimo nėra niekam“.

„Ka reikiša pašalietis — staiga įsiterpė iki tol tylėjęs Zentas alkoholis. — Kas pašalietis? Mes pašalietis? — tarė jis. Pragertas, glebus jo veidas išraudo, o lūpos pasidarė pilkai mėlsvos.“

„Taigi va, nuo kada taip? — pritarė jam Ilgasis Edilbajus.“

Stengdamasis neperžengti tam tikros leistinos ribos, zentas alkoholis nekėlė balso, o tik pasakė, suprąsdamas, kad blogai kalba rusiškai, uždelsdamas ir pataisinądamas žodžius:

„Tai mūsų, mūs sarozekų kapinė. Ir mes, mes sarozekų žmonės, turime teisę laidoti čia savi žmonės. Kai čia laiduoja labai seniai Naiman Ana, niekas nežinojo, kad bus toks uždaras zonas“.

— „Aš neketinu leistis su jums ir ginčus — pareiškė j tai leitenantas Tankysbajevas.“

Laidotuvių vilkštinė nelieka kitos išėities kaip pasukti namo. Burano Jėdijėjus nusprendžia palaidoti Kazangapą Mlakumdy-čapo skardėje, kur jo vaikščiotas, prašos ir pats, kad būtų palaidotas šalia. „Ir jeigu tiesa, kad siela po mirties persikelia į ką nors, kam man būti skruzdėle, norėčiau aš pavirsti pėsliu baltuođgiu, kad krairdyčiau kaip ana tas viršum sarozekų ir žiūrėčiau neatsižūrėdamas iš aukštai į žemę savo. Štai ir viskas“.

Laidotuvių apeigos aprašomos labai detalai. Bet Aitmatovui dar rūpi pakartotiniai, kadangi visą laiką galvojo, pasakyti skaitytojui kažka (ko, deja, niekad neaptinkam mūsų prozų

Lietuvoj):

„O dėl testamentu savo aš prisakysiu jauniems, kurie atkeliavo čionai su manimi. Pasakysiu aš jiems, kad priešakį savo uždedu jiems — palaidoti mane čia. Va tiktai nematau, kas sukaltės maldą prie manęs. Į Dievą jie netiki ir maldų jokių nemoka. Juk niekas nežino ir niekad nesužinos, ar yra Dievas pasaulyje. Vieni sako — yra, kiti sako — nėra. Aš noriu tikėti, kad Tu esi ir kad Tu mano mintyse. Ir kai aš kreipiuosi į Tave maldomis, tai iš tikrųjų kreipiuosi į Tave per save, ir leista man tokią valandą mąstyti taip, lyg mąstytum Tu pats, Kūrėjau. Čia juk visa esmė!“

O jie, jaunesji, apie tai ne galvoja ir maldas niekina. Bet ką jie galės pasakyti sau ir kitiems didžią mirties valandą? Gaila man jų, kaip suvoks jie savo žmogiškąjį slėpinįgumą, jeigu nežino, kokiū būdu iškilti mintyse taip, tarsi kiekvienas iš jų staiga būtų tapęs Dievu? Atleisk man tą šventvagystę. Nė vienas iš jų Dievu netaps, bet kitaip ir Tu nestosi blūpęs. Jeigu žmogus nepajęs slapčia įsivaizduoti esąs Dievas, kovojantis už visus, kaip turėtum kovoti Tu už žmones, taip ir Tavęs, Dieve taip pat nebus... O aš nenorėčiau, kad Tu išnyktumei be pėdsakų...“

Štai ir visi mano prašymai ir sielvartai. Bet atleisk, jeigu kas ne taip. Aš paprastas žmogus, kaip moku, taip ir galvoju. Dabar užbaigsiu sakyti paskutiniuosius žodžius iš šventų raštų, ir imsimės laidoti. Palaimink mus šitam darbui“.

Po pakasnyų vilkštinė patraukia namo. Bet Burano Jėdijėjus dar bando prikalbinti Kazangapą sūnų Sabitzaną vykti pas vietinę vyriausybę, kad grąžintų žmonėm jų senias Anos Bejitos kapines, kad nesulygintų jų su žeme. Sabitzanui senio sneka nepatinka:

— Tai vis senos pasakos, suprask tu. Jėdike. Čia sprendžiami pasauliniai, kosminiai klausimai, o mes eisime skūstis dėl kažkokių kapinių... Kam tai reikalinga? Jiems j tai — tfu! Be to, vis vien tenai mūsų neleis“.

... Gailestavo Burano Jėdijėjus, smarkiai gailėstavo, kad be reikalo pradėjo kalbą, veltui aušino burną. Argi Sabitzanas tas žmogus, į kurį vertėjo kreiptis patarimo bei pagalbos? Turėjo viltį — raštingas, mat išsilavinęs, jam lengviau rasti kalbą su tokiais kaip jis pats. O kas iš to, kad mokėsi jis visokiuose kursuose ir visokiuose institutuose? Galbūt ir mokė jį tam, kad jis pasidarytų

toks, koks pasirodė besas. Galbūt kažkur yra kažkas, išvalgus kaip velnias, kuris daug darbo idėjo į Sabitzaną, kad Sabitzanas pasidarytų Sabitzanu, o ne kuo nors kitu. Juk jis pats, Sabitzanas, pasakojo visokias nesąmones apie radijų valdomus žmones. Ateis, girdi, tie laikai! O jeigu jį patį jau valdo per radiją tasai nematomas ir visagalys...“

Ir kuo daugiau galvojo senis Jėdijėjus apie tai, tuo skaudžiau ir beviltiškiau darėsi nuo tų minčių.

— MANKURTAS tu! Tikrų tikriausias mankurtas! — sušnibždėjo jis, įsirdes, neapkęsdamas ir gailėdamasis Sabitzaną.“

Romanas užbaigiamas tuo pačiu priedainiu, kuris kartojamas išilgai pasakojimo: „Traukiniai tuose kraštuose vis taip pat ejo iš vakarų į rytus ir iš rytų į vakarus...“

O j šalis nuo geležinkelio tuose kraštuose plytėjo didžiuliai tyrlaukių plotai — Sary Ozekai, geltonųjų stepių Vidurinės žemės“.

Tarsi autorius norėtų priminti skaitytojui, kad niekas šioj žemėj nepasikeitė ir nepasikeis. Kad planeta pasiruošus visokioms avantiūrom kosmose, bet ne susirūpinimui savo pačios vaikais. Tokia prielaida leidžias atspėjama ir iš dviprasmiškos paskutinio skrelio pabagos.

„Po keleto dienų iš Kyzyl Ordos atvyko į Buranly-Buraną abi Jėdijėjus dukterys, Saūlė ir Šarapata, su vyrtais, su vaikais...“

„...O kur tėvas?“ — paklausė Šarapata.

Darr-H Rowader (Don Carlo) Lietuviu operos „Don Carlo“ pastatyme. Nuotrauka Eugenijaus Butėno.

Lietuviu operos „Don Carlo“ II veiksmo 2-ji scena — iš kairės: Rodrigo (Algirdas Brazis), Karalienė Elizabeta (N. rija Linkevičiūtė), Tebaldo (Audrone Gaiziūniene), Karalius Pilypas (Jonas Vaznelis), aplinkui — operos choro nariai. Nuotrauka Eugenijaus Butėno.

Chicagos teatruose Ievutė Žvakių teatre

Pietinėje Chicagos dalyje yra du pirmaujantieji miesto teatrai: Chicagos universiteto ir Candlelight Dinner Playhouse, 5620 So. Harlem. Čia dabar stato muzikinį veikalą „Evita“, (Ievutė). Libretas Tim Rice, o kompozicija Andrew Lloyd Webber. Tai, gali sakyti, moderniška opera iš Ievos Peronienės gyvenimo. Ji buvo Argentinos diktatorius Perono žmona, iškilusi iš paprastų scenos darbuotojų į pačią įtakingiausią moterį svame krašte, o gal ir visoj Pietų Amerikoje. Ji buvo aktyvi savo vyro dalininkė, besistengianti kurti aukštesnę socialinę gerovę Argentinoje, ypač būdamą populiaru tarp neturtingųjų, krašte vadinamų „descamisados“ — bemaškinųjų. Ji mirė vežiu 1952 m., teturėdama tik 33 m. amžiaus.

Jos gyvenimą ir piliečių nuotakas dabar čia scenoje pavaizduoja apie 30 aktorių ir baletu šokėjų. Vaidinimo slinktis labai gyva, scenoje didelis judrumas ir įvairumas. Gabaus režisieriaus Pullinsi įvesta daug patranklaus išradingumo. Statyškų scenų visai nėra. Žiūrovai seka judrų pastatymą su plačiu susidomėjimu. Nuoboduliuji nėra vietos.

Aktoriai su plačiu patyrimu, o daugelis ir su aukštu teatrinu išsilavinimu. Mark Jacoby dalyvavęs Pittsburgho ir Metropolitan operų pastatymuose. Brian Lynch, Mark S. Hoebbe, Sally Murphy studijas išėję North-western universitete, kaip ir Paula Scrofanio, dar studijavusi ir American muzikos konservatorijoje. Choreografijos vadovas Rudy Hogenmiller yra pravedęs ir filmų pastatymus. Režisierius William Pullinsi už savo sugebėjimus laimėjęs Jefferson premiją. Nuvykusieji į šį spektaklį nesigailės.

Jos gyvenimą ir piliečių nuotakas dabar čia scenoje pavaizduoja apie 30 aktorių ir baletu šokėjų. Vaidinimo slinktis labai gyva, scenoje didelis judrumas ir įvairumas. Gabaus režisieriaus Pullinsi įvesta daug patranklaus išradingumo. Statyškų scenų visai nėra. Žiūrovai seka judrų pastatymą su plačiu susidomėjimu. Nuoboduliuji nėra vietos.

Aktoriai su plačiu patyrimu, o daugelis ir su aukštu teatrinu išsilavinimu. Mark Jacoby dalyvavęs Pittsburgho ir Metropolitan operų pastatymuose. Brian Lynch, Mark S. Hoebbe, Sally Murphy studijas išėję North-western universitete, kaip ir Paula Scrofanio, dar studijavusi ir American muzikos konservatorijoje. Choreografijos vadovas Rudy Hogenmiller yra pravedęs ir filmų pastatymus. Režisierius William Pullinsi už savo sugebėjimus laimėjęs Jefferson premiją. Nuvykusieji į šį spektaklį nesigailės.

Aktoriai su plačiu patyrimu, o daugelis ir su aukštu teatrinu išsilavinimu. Mark Jacoby dalyvavęs Pittsburgho ir Metropolitan operų pastatymuose. Brian Lynch, Mark S. Hoebbe, Sally Murphy studijas išėję North-western universitete, kaip ir Paula Scrofanio, dar studijavusi ir American muzikos konservatorijoje. Choreografijos vadovas Rudy Hogenmiller yra pravedęs ir filmų pastatymus. Režisierius William Pullinsi už savo sugebėjimus laimėjęs Jefferson premiją. Nuvykusieji į šį spektaklį nesigailės.

J. Pr.